

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus Sodalitatis: Hoc Est: Christianarum Institutionum Libri quinque

Coster, Franciscus

Antverpiæ, 1587

7 Aduersus mortis metum remedia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46553](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46553)

res, alia iudicia & cogitationes, alia rerū æstimatione; vbi nihili est aurum, facetiæ non oblectant, vbi doctrina humana est ignorantia, corporum pulchritudo est deformitas, ociosum verbū graue malum, vbi parentes non mouentur cōmiseratione filiorum, neq. filios nisi secundū Deum agnoscunt, vbi occurrunt teterima monstra, vbi dæmones ipsi forma specieq. sua clarè conspiciuntur. Pone tibi ob oculos amplissimā sub terra specum, horridam tenebris, spectris terribilem, plenam fœdis serpentibus, & te solū, comitante nemine, in eam deturbandū: præstolatur miseræ animæ egressum dæmones, instar felis, quæ musculi foramen obseruat, vt deuoret. Tertiò, bonis operibus post hanc vitam neminē posse quicquā mereri, neq. quenquam lachrymis, vel angustis ad misericordiam cōmoueri, quia vbiq. ceciderit lignum, ibi erit. Quarto, simul atque euolauerit anima ex corpore, seuerissimè in totam eius vitā inquisitū iri, iudicioq. Christi sententiam ferendam, vt vel optimè sit ei, vel pessimè, in omnem æternitatem.

Ecc. 11.

CAPVT VII.

ADVERSVS MORTIS

metum remedia.

CVM tria præcipuè mortē faciant formidabilem; amissio rerū omnium huiusce vitæ, quas tantoperè diligimus; ignota regio vitæ alterius, in quam deducemur; & iudicis seueritas, coram quo apparebimus;

mus; quinq. ista remedia adhibeantur ad me-
tum pellendum; quorum tria prima valebunt
ad leniendum dolorē, qui ex amissione rerum
capitur; duo posteriora, aduersus reliquas me-
tus causas facient.

Primò, Consideremus attentè, quòd sine in
hunc mundū à Deo producti simus; vt in hoc
vitæ cursu, intētio nostra à volūtate Dei crea-
toris nostri ne discrepet; indignū quippe esset,
si res quæpiā ab artifice in vñm aliquē facta,
huic vsui, menti q̄. artificis conformem se red-
dere noller. Formauit nos sanè Deus, vt ex hac
vita aliquādo migremus: iussit nos veluti pe-
grinos aliò proficisci; &, quæcunq. mundus
habet, pro viatico nobis dedit, ne quid corpori
vel animæ cōmoditatis ad hoc iter conficien-
dum desit. Quemadmodū igitur, qui ab opti-
mo parente aliquo ad suum cōmodum mitti-
tur, adeò non metuit ciuitatis portam, qua in-
grediendum est, vt etiam quæcunq. in itinere
obuia sunt, tametsi iucunda lataq̄. clausis
quasi, & auersis oculis prætergrediatur, atq. ad
ciuitatē quo missus fuit, properet, visa q̄. emi-
nus ciuitate, Deo gratias agat: Ita qui hoc iter
ingressi sumus, oculis animo q̄. in cælis defixo
eò curramus, quò mittimur, neque doleamus,
aut perhorrescamus propinquante morte; sed
gaudeamus nos ad metā propositā peruenisse.
Et sicut is, qui rapidissimum torrentem trans-
mittit, non in aquā ipsam, ne vertigine con-
cidat, figit oculos, sed in ripam obiectam im-
mobilem: Sic oculi mentis nostræ in cælo per-
petuò

petuò sint defixi, mundusque iste nec appetatur, nec aspiciatur.

Secundò, Ne grauis sit à parentibus, bonisque omnibus huius mundi, æterna per mortè separatio; curandum est, vt dū viuimus, paulatim ab his rebus animam abducamus, illumque imitemur, cui, medici iudicio, est ex mandibula dens euellendus: Is enim medicamentis dentem prius luxat, & cōpage soluit, vt sine dolore excidat, alioquin summa vi, grauique dolore nec sine ossis læsione, cū adharere carne tolletur. Nonnulli, secuti consilia Christi, deserunt mundum, omniaque detrimentum & stercora arbitrantur præ rebus cælestibus, & Christo, volūtaria paupertate, castitate, & obedientia assumpta, speris diuitiis, contemptis voluptatibus, voluntateque. & iudicio proprio deposito alacriter deseruiūt. Alij, qui huc perfectionis non euadunt, sic mundo vtātur, tanquam eo non vtentes; hoc est, cor suum rebus terrestribus non affigant, & quicquid mundus habet, pendant, non ex vūgi opinione, sed ex veritate. Quod vt cōmodius fiat, considerentur primò, rerū istius vitæ conditiones & proprietates: nam ex se tales sunt, vt verum gaudium animo non adferant, neque mentem humanam satient, imò ne consolētur quidē cor hominis, sed externos tantum sensus, gustatum, visum, auditum, odoratum, & tactū aliquo modo afficiant, adeoque nulla sit lætitia, quæ sua amaritudine non permisceatur: nam & cum molestia parātur, & cum sollicitudine

con-

conseruantur, & cum inuidia augētur, & cum dolore stimulisque conscientiae finiuntur. Secundò, perpendatur breuitas vitae humanae, postquam omnia necessariò sunt deserenda, velimus nolimus, & id quidem breui; nā breue est tempus vitae, cuius iā fortè magna portio effluxit. Ego igitur cor meū rebus illis affigam, quae cras fortè tollentur, in aeternum non rediturae? Vt autem hac consideratione affectus moueatur, curandum est, ne in sola speculatione hæreat animus, sed ad affectū quoque practica cogitatione trāseat, nempe vt ita consideres ea, tanquam tibi certò breuiq. euētura. Ad quod non parum conducet; subinde adesse morientibus, iis praesertim, qui in flore aetatis abripiuntur, & quod in illis coram cernis, ad te ipsum accommoda. Praeterea, vtile est mortuorum ossa intueri, eorumque nuditatem, horrorem, factorem, & contemptum animo complecti; & quid discriminis sit inter seruum & dominum, adeoque quis seruus fuerit vel dominus, diiudicare, & quod tu futurus sis breui, quod illi, quorum sunt ossa; quandoquidem illi antepaucos annos tui similes fuerunt, & floruerunt. Iuuerit etiam, frequenter ex occurrentibus rebus imaginem mortis ob oculos ponere, aut de morte cogitationem suscipere, ex flore suauiter olente, & paulò post marcido; ex ariditate hyemis, quae nobis repraesentat omnium rerum interitum; ex infirmitate, quae florentem & robustum quemlibet deiicit; ex aspectu aliorū, quorum

similes multi aliquando extiterūt, & obliuione sempiterna deleti sunt; & sanè vix quicquā est in tota rerum vniuersitate, vnde non possumus salutarem aliquam ad animi statum bene constituendum meditationem formare. Ad idem valebit præteritorum annorum curriculum in mentem reuocare, eorumq̄. velocitatem cum tempore futuro, licet incerto, conferre; siquidem quod ex reliqua vita superest, eadem celeritate percurretur.

Tertiò, si mortem non mettere, sed desiderare cupis, fac vt tibi grauis molestusq̄. sit mūdus, seu potius, vt eius mala incōmodaq̄. sentias. Qui enim molestiam patiuntur, desiderant liberari, sicut contrà, retinere volunt quod oblectat. Sancti viri molestè ferebant hunc mūdum, vnde David: Heu mihi, inquit, quia incolatus me⁹ prolōgatus est: & D. Paulus, Quis me liberabit de corpore mortis huius; cui mundana omnia sordebant vt sterco-
Psal. 119.
Rom. 7.
 ra. Alij ita impatientes fuerunt miseriarum huius mundi, vt contra naturæ dictamē, mortem sibi ipsis consciuerint. Et quidem si percurras singulas humanæ vitæ ætates, plures inuenies misérias, quā cōmoditates; cum etiam commoda ipsa plena sint miseriæ. Videtur enim homo similis illi, qui aliquò proficiens nulla itineris cōmoditate vtitur, sed variis difficultatibus præpeditur. Primò, quia via luto-
 sa, & pluuiæ grauis, tum montosa, postea saxosa, deinde præceps, tum rursus siluestris & latrociniis infesta. In quo sanè itinere vnicum
 est

est solatiū, breuitas viæ, si modò certa sequatur quies. Nam si ad grauius malum tenditur, veluti ad suppliciū ignis, æquiori animo feretur minora hæc incōmoda. Qui igitur ad beatissimam illam optatissimamq̄. quietem proficiscitur; capiatur tædio malorū huius vitæ, ad patriæ cælestis gloriā aspiret, sese curis & vinculis huius mūdi exsoluat. Deus enim tot mala voluptatibus nostris immiscuit, vt pertest malorū vitæq̄. mortalis, pura illa & impermixta bona cælestia, toto corde consecretaremur. Qui verò his tā incommodis voluptatibus tāquā magnis bonis deliciisq̄. adhærent, ostendunt se nō ex valle lachrymarū in beatæ vitæ sedes, sed à miseris hisce terrestribus, ad inexhaustum infernalium malorū oceanum proficisci. Quod si fortè cōmunibus aut priuatis malis, quia bonis omnibus deliciisque affluis, non cōmoueris; tibi ipse accerse molestiā, ieiuniis, vigiliis, pœnitentiis, corporisq̄. id genus afflictionibus, vt incipiat te vitæ tædere; Deumq̄. precare, vt, quod bonis omnibus est summè molestū, id tu quoque non leuiter, sed molestè feras; nēpe, quotidianis peccatis Deū offendere; istius mundi illecebris oblectari; mentē difficulter in cælū attollere; tot imperfectionibus, & perturbationibus subiectū esse; tanto tempore suauissimo diuini vultus aspectu carere: Hæc enim si grauia tibi esse cœperint, non secus adspirabis ad mortis quietē, atq̄. mercenarius quispiam, post longos molestosq̄. labores, ad dulcem diuq̄. optatū som-

num. Quando de iustorū morte, qui laboribus multis æternā gloriā pepererūt, scriptura cōmemorat; labores ipsos, à quibus in æternum suauissimè vacabunt recenset: non esurient, neq. sitient amplius, neq. cadet super eos sol, aut ullus æstus: absterget Deus omnē lachrymā ab oculis eorū, & iam nō erit amplius neque luctus, neq. clamor, neq. dolor, &c. sicut contrā his qui labores omnes, subterfugerunt, vitāq. deliciis plēnam duxerunt, vocantur in memoriā bona, quibus in hac vita fuerūt oblectati, atq. in posterum per omnia sæcula carere debebunt: Fili (inquit) recordare, quia recepisti bona in vita tua, nūc autē cruciaris. &

Apoc. 7.

Luc. 16.

Apoc. 18. Merces eorū nemo emet amplius, merces auri, & argenti, & lapidis pretiosi, & margaritæ, & byssi, & purpuræ, & serici, & cocci, &c. & poma desiderij animæ tuæ discesserūt à te; & omnia pinguia & præclara perierunt à te, & amplius illa non inuenient. Siquidem qui in labore hominum esse noluerunt in hac vita mortali, in laboribus erunt demonū in morte immortali.

Quartò, cū sola nudaque, & inermis egrediatur anima inter sæuissimorū hostium cohortes, danda est opera, vt, cum non liceat ex hoc mundo nobiscū comites adducere, saltem illic statim à morte socios amicosq. inueniamus, qui solitudinis illius tædium subleuent, tutosq. per hostium agmina ducant. Hi erūt: Primò quidem Sancti cum Christo regnantes, cælestis aulæ principes: & præter cæteros,

Ange-

Angelus noster tutelarıs: cum his si viuentes ineamus familiaritatem, eos quotidie inuocemus, ex his patronos nobis certos deligamus, quos veneremur singulari cultu, quorum imitemur exempla, & Angelo custodi pia nobis consilia suggerenti auscultemus; habebimus eos nobis proculdubiò in hora mortis fauentes. Secundò, Animæ parentum, aliorumq̃ fidelium defunctorũ, quas orationibus, sacrificiis, eleëmofynisq̃. ex Purgatorij pœnis eduximus. Tertiò, pauperes & corporalium spiritaliumq̃. bonorũ indigentes, quibus ad pietatẽ, & vitam saniozem, æternamq̃. salutem, quocunq̃ modo auxilium tulimus. Hi omnes, conspecto de cælis periculo nostro, accurrent obuij suppetias laturo.

Quintò, Exacti seueriq̃. iudicis metũ hac ratione minues. Primò, Si ante iudicij tempus in eius amicitiam venias, cũ eo frequẽter orando, meditandoq̃. agas, eumq̃. piis officiis tibi studeas continenter obligare. Secundò, Si muneribus places, & quasi corrupas eleëmofynis, quas pauperibus, ipsius filiis & mēbris, libera & effusa manu largiaris, & illis maxime, qui ob vitæ sanctimoniam plus apud iudicem possunt, quales sunt religiosi, qui deserto sæculo se totos ad Christi obsequium cõtulerunt. Tertiò, Si cũ Vicariis iudicis in Sacramento pœnitentiæ diligenter rationes tuas putes: illi quippe cũ iudicis acceperint potestatem, si omnia dimittant, & sacra absolutio- nis verba, tanquã chyrographum soluti debiri

M s tradant,

tradant, non erit quod coram iudice metuas. Quamobrē prudenter ages, si crebrò peccata Sacerdoti confitearis, ne quid restet virtute absolutionis, testimonioque chyrographi non condonatum.

CAPVT VIII.

DE IVDICIO.

2. Cor. 5.

Rom. 14.

OMNES nos manifestari oportet ante tribunal Christi, vt referat vnusquisq. propria corporis, prout gessit siue bonam, siue malū. Omnes omnino homines iudicandi sunt à Christo, nemine profus excepto: siue diuites illi sint, siue pauperes, Reges, Principes, plebei, ignobiles, omnis ætatis, omnis sexus: quia statutū est omnibus hominibus semel mori, & post hoc, iudicium. Bis autē vnicuiq. standū est ante tribunal Christi: statim à morte obita, & in cōmuni illo totius orbis iudicio; quod generale iudiciū, si sententiā ipsam spectes, præter mercedem, quæ corpori dabitur, nihi noui adferet, sed erit cōfirmatio eorū, quæ in particulari singulorū iudicio decreta fuerunt. Qua ex re intelligimus, nō minus esse metuendū priuatum hoc iudiciū, atque illud vniuersale, quia qualē inueniet Deus hominē, in suo nouissimo die, talē iudicaturus est in mundi nouissimo die. Quam verò sit formidabilis futurus dies ille, primò quidē ex vaticiniis prophetarū intelligere possumus. Ecce (inquit Malachias) veniet, & quis stabit ad videndū eū, & quis poterit cogitare diem aduen-

Mal. 3.

aduen-